

DOLNOŚLĄSKA BIBLIOTEKA PEDAGOGICZNA WE WROCŁAWIU
FILIA W ŚWIDNICY

POSTAWY WOBEC CZYTANIA

OPRACOWANIE
AGNIESZKA NAWROCKA

ŚWIDNICA, 2016

Znany włoski filozof, pisarz i bibliofil, Umberto Eco, w książce zatytułowanej *Nie myśl, że książki znikną* na pytanie "Czy książka przetrwa w wyniku pojawienia się Internetu?" odpowiedział: „właściwie bardzo niewiele można na ten temat powiedzieć. Internet sprawił, że powróciliśmy do epoki alfabetu. Jeżeli przypadkiem uznaliśmy, że oto nastąpiła cywilizacja obrazu, za sprawą komputera ponownie odkrywamy galaktykę Gutenberga, no i w rezultacie wszyscy zmuszeni jesteśmy do czytania.”

To prawda. Czytamy książki drukowane i elektroniczne, prasę w wydaniu papierowym i teksty publikowane w Internecie. Ale czy wszyscy czytamy? Z najnowszego raportu Biblioteki Narodowej o stanie czytelnictwa w Polsce, wynika, że 58 procent badanych nie przeczytało ani jednej książki w ciągu roku. Ponad 14 procent twierdziło, że było w stanie ukończyć szkołę bez czytania książek.

Ciekawy obraz czytelnictwa dzieci i młodzieży przedstawiają wyniki badań opracowane przez Instytut Badań Edukacyjnych. Na przełomie 2012 i 2013 roku we współpracy z Biblioteką Narodową IBE przeprowadził ogólnopolskie badanie, w którym wzięli udział uczniowie szóstej klasy szkoły podstawowej (dwunastolatki) oraz trzeciej klasy gimnazjum (piętnastolatki). Celem badania było znalezienie odpowiedzi na pytania dotyczące m.in. wpływu wzorów czytelniczych wyniesionych z domu rodzinnego na czytelnictwo dziewcząt i chłopców, preferowanych form spędzania czasu wolnego, oczekiwań i potrzeb nastolatków wobec książek, a także stosunku uczniów do lektur szkolnych oraz trendów we współczesnej literaturze dla dzieci i młodzieży.

Na uwagę zasługują wykorzystane w badaniach kwestionariusze ankiet skierowanych do uczniów. Pozwalają one zebrać dane dotyczące między innymi kompetencji i samooceny umiejętności czytelniczych, motywacji wewnętrznych i zewnętrznych oraz społecznych aspektów czytania przejawianych przez uczniów. Wymienione ankiety mogą posłużyć nauczycielom i bibliotekarzom szkolnym do badania praktykowanych kontaktów z książką przez nastoletnich czytelników.

Szczególnie ważne jest to nie tylko przy realizacji jednego z czterech podstawowych kierunków polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2015/2016 dotyczącego rozwijania kompetencji czytelniczych oraz upowszechniania czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży, ale także pozwala planować i realizować zadania związane z uczestnictwem szkół w dwóch projektach: rządowym programie „Książki naszych marzeń” oraz wieloletnim Narodowym Programie Rozwoju Czytelnictwa na lata 2016-2020.

Bibliografia

1. Carrière J.C., Eco U.: *Nie myśl, że książki znikną*. Wywiad przeprowadził Jean-Philippe de Tonnac. Wydawnictwo W.A.B., Warszawa 2010.

2. Koryś I., Michalak D., Chymkowski R.: *Stan czytelnictwa w Polsce w 2014 roku*. Biblioteka Narodowa, Warszawa 2015, <http://www.bn.org.pl/download/document/1428654601.pdf>. [dostęp: 5 lutego 2016].

3. Zasacka Z.: *Czytelnictwo dzieci i młodzieży*. Instytut Badań Edukacyjnych, Warszawa 2014.

POSTAWY WOBEC CZYTANIA *

Pytanie 1

Jak bardzo lubisz czytać? Podkreśl właściwą odpowiedź.

- bardzo,
- raczej,
- trochę,
- w ogóle nie.

Pytanie 2

Oceń trafność zdań wybierając przy każdym z nich odpowiedź Tak lub Nie

Czytam tylko kiedy muszę	Tak	Nie
Im więcej czytam, tym staję się lepszy	Tak	Nie
Wolę oglądać TV niż czytać	Tak	Nie
Czytanie jest cool	Tak	Nie
Nie czytam tak dobrze jak koledzy z mojej klasy	Tak	Nie
Nie mogę znaleźć do czytania tego co mnie interesuje	Tak	Nie
Czytanie jest bardziej dla dziewcząt niż dla chłopców	Tak	Nie

* Coroczny sondaż realizowany od 2005 r. na ogólnokrajowej próbie 20 000 uczniów w wieku 8-16 lat przez National Literacy Trust.

Bibliografia

1. Zasacka Z.: *Czytelnictwo dzieci i młodzieży*. Instytut Badań Edukacyjnych, Warszawa 2014, s. 73.

KOMPETENCJE I SAMOOCENA UMIEJĘTNOŚCI CZYTELNICZYCH

1. Trudno mi jest doczytać książkę do końca

- bardzo do mnie pasuje
- trochę do mnie pasuje
- trochę do mnie nie pasuje
- bardzo do mnie nie pasuje

2. Jestem lepsza/lepszy w czytaniu niż większość kolegów/koleżanek w klasie

- bardzo do mnie pasuje
- trochę do mnie pasuje
- trochę do mnie nie pasuje
- bardzo do mnie nie pasuje

3. Lubię, kiedy problemy zawarte w książce zmuszają mnie do myślenia

- bardzo do mnie pasuje
- trochę do mnie pasuje
- trochę do mnie nie pasuje
- bardzo do mnie nie pasuje

4. Dzięki czytaniu uczę się trudnych rzeczy

- bardzo do mnie pasuje
- trochę do mnie pasuje
- trochę do mnie nie pasuje
- bardzo do mnie nie pasuje

5. Jeśli książka jest ciekawa, to nie przeszkadza mi, że trudno się ją czyta

- bardzo do mnie pasuje
- trochę do mnie pasuje
- trochę do mnie nie pasuje
- bardzo do mnie nie pasuje

6. Czytanie skomplikowanych historii nie sprawia mi przyjemności

- bardzo do mnie pasuje
- trochę do mnie pasuje
- trochę do mnie nie pasuje
- bardzo do mnie nie pasuje

7. Nie lubię, jeśli w czytanej opowieści występuje zbyt dużo postaci

- bardzo do mnie pasuje
- trochę do mnie pasuje
- trochę do mnie nie pasuje
- bardzo do mnie nie pasuje

8. Nie lubię czytać książek napisanych trudnym językiem

- bardzo do mnie pasuje
- trochę do mnie pasuje
- trochę do mnie nie pasuje
- bardzo do mnie nie pasuje

Bibliografia

1. Zasacka Z.: *Czytelnictwo dzieci i młodzieży*. Instytut Badań Edukacyjnych, Warszawa 2014, s. 190.

MOTYWACJE WEWNĘTRZNE

1. Czytam, aby dowiedzieć się czego nowego na tematy, które mnie interesują

- bardzo do mnie pasuje
- trochę do mnie pasuje
- trochę do mnie nie pasuje
- bardzo do mnie nie pasuje

2. Jeśli w szkole mówimy o czymś ciekawym, czytam więcej na ten temat

- bardzo do mnie pasuje
- trochę do mnie pasuje
- trochę do mnie nie pasuje
- bardzo do mnie nie pasuje

3. Lubię czytać, aby dowiedzieć się czegoś nowego

- bardzo do mnie pasuje
- trochę do mnie pasuje
- trochę do mnie nie pasuje
- bardzo do mnie nie pasuje

4. Lubię czytać długie, wciągające powieści

- bardzo do mnie pasuje
- trochę do mnie pasuje
- trochę do mnie nie pasuje
- bardzo do mnie nie pasuje

5. Lubię czytać fikcyjne opowieści i wyobrażać sobie, że jestem ich bohaterem

- bardzo do mnie pasuje
- trochę do mnie pasuje
- trochę do mnie nie pasuje
- bardzo do mnie nie pasuje

6. Bohaterowie ulubionych książek stają się moimi przyjaciółmi

- bardzo do mnie pasuje
- trochę do mnie pasuje
- trochę do mnie nie pasuje
- bardzo do mnie nie pasuje

7. Kiedy czytam, opisywane historie stają mi przed oczami

- bardzo do mnie pasuje
- trochę do mnie pasuje
- trochę do mnie nie pasuje
- bardzo do mnie nie pasuje

8. Uważam, że czytanie to strata czasu

- bardzo do mnie pasuje
- trochę do mnie pasuje
- trochę do mnie nie pasuje
- bardzo do mnie nie pasuje

9. Bardzo zależy mi na tym, żeby sprawnie czytać

- bardzo do mnie pasuje
- trochę do mnie pasuje
- trochę do mnie nie pasuje
- bardzo do mnie nie pasuje

Bibliografia

1. Zasacka Z.: *Czytelnictwo dzieci i młodzieży*. Instytut Badań Edukacyjnych, Warszawa 2014, s. 192.

MOTYWACJE ZEWNĘTRZNE

1. Staram się przeczytać lekturę szkolną szybciej niż inni uczniowie

- bardzo do mnie pasuje
- trochę do mnie pasuje
- trochę do mnie nie pasuje
- bardzo do mnie nie pasuje

2. Lubię, gdy tylko ja znam odpowiedź na pytanie dotyczące lektury

- bardzo do mnie pasuje
- trochę do mnie pasuje
- trochę do mnie nie pasuje
- bardzo do mnie nie pasuje

3. Chciałabym/chciałbym być zaliczana/zaliczany do najlepiej czytających w klasie

- bardzo do mnie pasuje
- trochę do mnie pasuje
- trochę do mnie nie pasuje
- bardzo do mnie nie pasuje

4. Czytam lektury szkolne, aby mieć dobre stopnie

- bardzo do mnie pasuje
- trochę do mnie pasuje
- trochę do mnie nie pasuje
- bardzo do mnie nie pasuje

5. Czytam, aby mieć lepsze stopnie

- bardzo do mnie pasuje
- trochę do mnie pasuje
- trochę do mnie nie pasuje
- bardzo do mnie nie pasuje

6. Stopnie z języka polskiego odzwierciedlają moje umiejętności czytania

- bardzo do mnie pasuje
- trochę do mnie pasuje
- trochę do mnie nie pasuje
- bardzo do mnie nie pasuje

7. Czytam tylko wtedy, kiedy muszę

- bardzo do mnie pasuje
- trochę do mnie pasuje
- trochę do mnie nie pasuje
- bardzo do mnie nie pasuje

8. Zawsze staram się skończyć czytanie szkolnych lektur na czas

- bardzo do mnie pasuje
- trochę do mnie pasuje
- trochę do mnie nie pasuje
- bardzo do mnie nie pasuje

9. Czytam wszystko, co zadaje nauczyciel

- bardzo do mnie pasuje
- trochę do mnie pasuje
- trochę do mnie nie pasuje
- bardzo do mnie nie pasuje

Bibliografia

1. Zasacka Z.: *Czytelnictwo dzieci i młodzieży*. Instytut Badań Edukacyjnych, Warszawa 2014, s. 195.

SPOŁECZNE ASPEKTY CZYTANIA

1. Lubię rozmawiać z innymi o książkach
  - bardzo do mnie pasuje
  - trochę do mnie pasuje
  - trochę do mnie nie pasuje
  - bardzo do mnie nie pasuje

2. Lubię wymieniać się z książkami z koleżankami i kolegami
  - bardzo do mnie pasuje
  - trochę do mnie pasuje
  - trochę do mnie nie pasuje
  - bardzo do mnie nie pasuje

3. Chętnie opowiadam rodzinie o tym, co czytam
  - bardzo do mnie pasuje
  - trochę do mnie pasuje
  - trochę do mnie nie pasuje
  - bardzo do mnie nie pasuje

Bibliografia

1. Zasacka Z.: *Czytelnictwo dzieci i młodzieży*. Instytut Badań Edukacyjnych, Warszawa 2014, s. 196.